

Stamreeks Zeeman

De oudste generaties Zeeman wonen in een van de polders, die ontstaan zijn nadat de Zijpe kort voor 1600 van dijken is voorzien. De Zijpe is in de eeuwen daarvoor een uitloper van de Zuiderzee geweest met een waddenstructuur, die bij stormvloed te lijden heeft gehad van hoogwater en overstromingen.

Generatie I

Jan	x	NN
~ circa 1670	?	~ circa 1675
+ ?		+ ?

Het bestaan van Jan is te vinden in de huwelijksaangifte van zijn zoon in 1736. Onbekend is nog waar hij geboren is en of hij de achternaam Zeeman gedragen heeft.

Kinderen, o.a.:

- Cornelis	~ circa 1697	volgt II
------------	--------------	----------

Generatie II

Cornelis Zeeman	oo	Anna/Jannetje Jansdr.
~ circa 1697	07-01-1736	~ circa 1710
+ 29-05-1771 Zijpe	Zijpe	+ na 1742

Cornelis woont in Oudesluis als hij als Cornelis Jansz. pro deo mag trouwen met Jannetje, de dochter van Jan, die aan de nabij gelegen Belkmerweg woont. Voor beiden is dit een eerste huwelijk. Hun jaren van geboorte zijn geschat; dat van Jan aan het overzicht van weerbare mannen uit 1747 (zie hierna).

Oudesluis is vrij kort na het inpolderen van de Zijpe ontstaan. In 1742 is het de grootste kern van Zijpe; het kent ongeveer 68 woningen. De bewoners zijn overwegend arbeiders, ambachtslieden, vissers en vletterlui. En er is uiteraard een sluiswachter van de sluis. De dorpsnaam is waarschijnlijk ontleend aan het feit dat de sluis een van de eerste sluisen in dit gebied is. Oudesluis heeft dan een aanlegplaats voor VOC-schepen, die via het Marsdiep het zeegat kiezen en is dan tevens thuishaven voor een vissersvloot.

Kinderen:

- Neel	~ 03-06-1736 Zijpe	+ 25-05-1750 Zijpe?
- Jan	~ 09-12-1742 Zijpe	volgt III

In de doopboeken van Zijpe komen na 1742 geen kinderen van Cornelis en Anna meer voor.

In 1742 is er een bevolkingsoverzicht van de Hazepolder in Zijpe gemaakt. Dat geeft ook informatie over het gezin Zeeman, de omvang van de boerderij van Cornelis en over de naaste bureu.

450	dit hujs staat leeg en is in verval
451	dit hujs is wegh
452	Cornelis Zeeman, vrouw, twee kinderen en een knegt Bruijker (pachter) met koeijen, Paarden en wagen tot de Bouwerij (boerderij)
453	Peter Sluijs, vrouw en vier kinderen Bruijker (pachter)

Volgens de aantekening bij de doop in 1742 is deze boerderij aan de Grote Sloot gelegen. Hazepolder en Grote Sloot bestaan nog en zijn te vinden ten westen van Schagen.

In 1747 is een lijst opgemaakt waarop de weerbare mannen vermeld staan. Cornelis is een van hen. Hij is boer van beroep, 50 jaar oud, woont in het deel "van de keijsemewegh tot aan de hondert Voets sloot", is onvermogen maar in het bezit van een geweer. (Dat onvermogen zijn is gezien het in 1742 genoteerde mogelijk niet juist.)

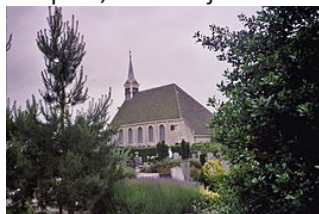
Bij zijn overlijden in 1771 woont Cornelis aan de Keijsembrug. Voor het aangeven daarvan moet de familie 6 gulden betalen.

Generatie III

Jan Zeeman ~ 09-12-1742 Zijpe	1 ^e oo 05-06-1767 Zijpe	Maartje Eerstes ~ 21-02-1745 St. Maartensbrug + 12-12-1773 Keinsmersbrug
----------------------------------	--	--

Maartje is een dochter van Jan Eersten en van Neeltje Cornelisdr.

Sint Maartensbrug is vlak na de droogmaking van de Zijpe ontstaan. De kern van toen heeft zich bij het kruispunt van Groote Sloot en de St. Maartensweg ontwikkeld. In 1708 staan er in het dorp 34 huizen. Er zijn vrij snel ook enkele centrale voorzieningen gekomen, zoals de hervormde kerk en het bodehuis. Het kerkje waar Maartje gedoopt is, is een rijksmonument dat dateert uit net voor 1700.

Kinderen:

- Cornelis	~ 25-09-1768 Zijpe	volgt IV
- Jan	~ 26-11-1769 Zijpe	x 1789 + 11-07-1790 Zijpe
- Jacob	~ 14-04-1771 Zijpe	x 1820 + 31-10-1831 Zijpe

Enige jaren na het overlijden van Maartje hertrouwt Jan met Aaltje, dochter van Cornelis Dekker.

Jan Zeeman ~ 09-12-1742 Zijpe + 27-01-1793 Zijpe	2 ^e oo 29-10-1779 Zijpe	Aaltje Cornelisdr. Dekker ~ circa 1750 + 22-02-1790 Zijpe
--	--	---

Kinderen:

- Klaas	~ 21-11-1779 Zijpe	x 1803 + 25-06-1865 Callandssoog
- Pieter	~ 17-02-1782 Zijpe	x 1808 + 07-11-1869 Zijpe
- Gerrit	~ 12-10-1783 Zijpe	x 1810 + 15-06-1852 Schagen
- Antje	~ 07-08-1785 Zijpe	x 1805 + 04-01-1851 Zijpe
- Aaltje	~ 31-01-1790 Zijpe	+ 25-07-1790 Zijpe

In 1790 kent de familie 3 sterfgevallen. Voor het aangeven van het overlijden van zoon Jan moet 6 gulden, voor dat van Aaltje 15 gulden en voor dat van dochter Aaltje 6 gulden betaald worden. Drie jaar later, als Jan overleden is, is het bedrag weer 15 gulden, het op een na hoogste tarief.

Generatie IV

Cornelis Zeeman	x	Maartje Raap
~ 25-09-1768 Zijpe	16-05-1790	~ 10-02-1765 Zijpe
+ 12-12-1842 Zijpe	Zijpe	+ 21-10-1831 Zijpe

Cornelis is in Keinsmerbrug geboren en in Oudesluis gedoopt. In 1819 is hij landman (boer). Maartje is in Schagerbrug geboren als dochter van Pieter Adriaanszn. Raap en van Jantje Lammers.

Kinderen:

- Jan	* 29-08-1790 Zijpe	+ voor 1834
- Pieter	~ 29-04-1792 Harenkarspel	+ 14-07-1808 Zijpe
- Gijsbert	* 17-09-1794 Zijpe	x 1826 + 10-02-1876 Anna Paulowna
- Klaas	* 01-11-1797 Zijpe	volgt V
- Maartje	* 07-03-1802 Zijpe	x 1823 + 07-10-1874 Zijpe
- Jannetje	* 10-10-1805 Zijpe	x 1823 + 19-07-1842 Beverwijk

In 1825 kopen Cornelis en Maartje van Willem van Hooren voor 400 gulden een huis met erf, gelegen aan het kruispunt van de Belkmerweg en Keinsmerweg. Zij sluiten daarvoor een hypothecaire lening af bij Herman Bernhard Köster, die in het Duitse Berge boven Osnabrück woont. In 1830 staat deze vordering op naam van Anna Catharina Stöve. Zie de bijlage.

In 1834 verkoopt de familie huis, erf, tuin en landerijen, groot 21 bunder, 80 roeden en 20 ellen, gelegen in de polder O en OT, kadastraal bekend Sectie C nrs. 23 – 32, 34 – 36, voor 2.700 gulden aan Nicolaas Gorter uit Zijpe. Geen van de zonen wil het boerenbedrijf kennelijk overnemen.

Cornelis en Maartje overlijden 'nabij het Zand in de Zijpe', ofwel 't Zand, op nummer 394.

't Zand is als buurtschap in het begin van de 18^e eeuw ontstaan. In 1733 staan er ongeveer 10 huizen aan de hoofdweg, de Bosweg. De buurtschap ontleent zijn naam aan een daar staande herberg 't Zand. Na de aanleg van het Noord Hollands kanaal rond 1824 is 't Zand tot een dorp uitgegroeid. Het huis van Cornelis en Maartje staat aan een kruising ten zuidoosten van het dorp 't Zand.

Generatie V

Klaas Zeeman	x	Guurtje Keizer
* 01-11-1797 Zijpe	??-08-1819	* 03-12-1799 Zijpe
+ 21-11-1841 Zijpe	Zijpe	+ 20-03-1870 Zijpe

Klaas is bij zijn huwelijk boerenknecht. Hij is niet ingeloot voor militaire dienst. Guurtje is een dochter van Jan Keizer en van Guurtje Kuijper en eerst twee maanden na haar geboorte gedoopt. Bij haar huwelijk is Guurtje boerendochter. Beiden ondertekenen de akte. Het stel vestigt zich in 't Zand op nr. 500 en blijft daar wonen.

Kinderen:

- Cornelis	* 28-09-1819 Zijpe	+ 14-10-1819 Zijpe
- Maartje	* 12-11-1820 Zijpe	x 1840 + 27-11-1903 Zijpe
- Jan	* 28-11-1823 Zijpe	x 1853 + 01-10-1907 Zijpe
- Cornelis	* 18-07-1826 Zijpe	x 1857 + 08-04-1885 Zijpe
- Guurtje	* 30-01-1829 Zijpe	x 1850 + 30-04-1887 Zijpe
- Jannetje	* 10-03-1832 Zijpe	+ 25-11-1833 Zijpe
- Jannetje	* 01-01-1836 Zijpe	x 1864 + 20-01-1881 Zijpe
- Pieter	* 14-11-1839 Zijpe	volgt VI

Het gezin heeft twee keer met kindersterfte te maken gehad. Op 44-jarige leeftijd overlijdt Klaas. Zijn broer Gijsbert meldt dat daags daarna op het gemeentehuis. Het overlijden van Guurtje wordt o.a. aangegeven door zoon Pieter. Hij beweert de naam van zijn oma (Guurtje Kuijper) niet te kennen. Dat is niet zo vreemd want hij heeft haar niet gekend omdat ze al in 1826 is overleden.

Generatie VI

Pieter Zeeman	x	Maartje Schrijver
* 14-11-1839 Zijpe	19-06-1869	* 01-12-1844 Zijpe
+ 26-07-1895 Zijpe	Zijpe	+ 06-02-1926 Zijpe

Pieter is voor zijn huwelijk zowel schuitjager als arbeider. Hij is wegens broederdienst niet in militaire dienst geweest. Maartje is een dochter van Jan Schrijver en van Maartje Pranger. Als jong meisje heeft zij als dienstbode in Sint Maarten gewerkt als ze naar Zijpe komt om dat nog 9 jaar tot haar huwelijk voort te zetten. Het stel gaat in Pieters ouderlijk huis, 't Zand nr. 500, wonen.

Kinderen:

- Klaas	* 03-04-1870 Zijpe	x 1896	+ 11-02-1947 Hoorn
- Jan	* 03-02-1872 Zijpe		+ 14-07-1872 Zijpe
- Jan	* 06-07-1873 Zijpe	volgt VII	

Pieter is arbeider gebleven en in zijn huis aan de Belkmerweg overleden. Op 2 oktober 1895 maken Maartje en haar in Anna Paulowna wonende zoon Klaas bij notaris G. van Os de boedel op. Zoon Jan woont daarna als arbeider bij zijn moeder tot hij in 1913 trouwt en Maartje tot 1924 op verschillende adressen bij hem blijft inwonen. Haar zoon Klaas meldt haar overlijden op het gemeentehuis van Zijpe.

Generatie VII

Jan Zeeman	x	Trijntje Grootes
* 06-07-1873 Zijpe	26-04-1913	* 06-12-1884 Schagen
+ 01-02-1933 Schagen	Zijpe	+ ?

Jan is eerst landarbeider en bij zijn huwelijk landbouwer. Trijntje is een dochter van Meijert Grootes en van Geesje de Bree. Het stel gaat in 't Zand wonen en krijgt 9 kinderen. In 1924 verhuizen Jan en Trijntje met 7 kinderen naar 'de Vliet' op Texel. Dat is een boerderij die gestaan heeft op de plek van het huidige vliegveld. In 1932 is deze boerderij afgebrand. De familie woont even in een noodwoning, maar is in mei 1933 naar Abbekerk verhuisd. Abbekerk ligt in West Friesland, westelijk van Medemblik. Kort daarvoor is Jan op het vasteland overleden en in St. Maartenbrug begraven.

Kinderen:

- Meijert	* 01-07-1911 Zijpe		
- Pieter	* 13-02-1914 Zijpe	x 1939	+ 07-02-1992 West Palm Beach (USA)
- Jan	* 01-10-1915 Zijpe		
- Klaas	* 10-07-1918 Zijpe		
- Geesbert	* 09-07-1920 Zijpe		
- Martinus	* 23-08-1921 Zijpe		
- Jetzen	* 17-04-1923 Zijpe		
- Teunis	* 22-07-1925 Texel		
- Maria Gesiena	* 05-05-1928 Texel		

De eerste drie zonen volgen hun vader en zijn in 1931 volgens het bevolkingsregister landarbeider. Verdere gegevens zijn door de privacywetgeving op internet nog niet te vinden.

Gebruikte symbolen:

*	geboren
~	gedoopt
oo	ondertrouwd
x	getrouwd
+	overleden

Bronnen, o.a.:	de interessante website van Het Zijper Museum	https://www.zijpermuseum.nl/
	de gezamenlijke officiële archieven website	https://beta.wiewaswie.nl/
	de bekende website met scans van originele akten	https://zoekakten.nl/

Cees Claessen
01-02-2018

Bijlage: Herman Bernhard Koster

Hermann Bernard Köster is als oudste kind van Bernard Theodor Köster en van Anna Catharina Stöve op 13-01-1790 in Bippen ten noordwesten van Osnabrück evangelisch luthers gedoopt. Na hem krijgt het echtpaar tussen 1791 en 1810 nog 5 kinderen.

Hermann heeft als soldaat in het 3^e bataljon landweer (Quakenbrück) van de hertog van York in 1815 de slag bij Waterloo meegemaakt, waarbij Napoleon definitief verslagen is. Hij heeft zich in die slag onderscheiden en van de Hannoverse overheid de volgende medaille voor zijn daden ontvangen.

De familie Köster moet tijdens of na zijn militaire activiteiten contact hebben gekregen met de familie Zeeman. Anders is het niet te verklaren dat Cornelis Zeeman in 1825 voor 400 gulden een boerderij met land kan kopen. Vreemd is wel dat financier Hermann dan in Berge boven Osnabrück woont. In 1830 wordt de lening met hypotheek op naam van Anna Catharina Stöve overgezet. Dat is Hermanns moeder. Vermoedelijk is Hermann rond 1830 ongetrouwd en zonder nazaten overleden, waarna zijn vermogen door zijn nog in leven zijnde moeder is geërfd.

Ruim voor 1800 is er uit Berge een trek op Zijpe ontstaan van handelaren in stoffen (lappiespoepen). 'Drie keer per jaar gingen ze naar huis in Westfalen, naar vrouw en familie en om hun voorraden aan te vullen: met Pasen, in augustus en met Kerstmis. Uit Berge waren ze afkomstig, op 60 kilometer van de grens bij het Twentse Denekamp. Het waren veelal lutheranen, die in het katholieke Westfalen achtergesteld werden. Het waren keuterboertjes/pachters en landarbeiders met een grote moestuin. Wollaken verkochten ze vooral in de Noordkop: een weefsel van niet ontvette schapenwol en linnen, nogal waterafstotend. Dat werd in Westfalen 's winters door thuiswevers gemaakt. Ook gebreide producten, zoals kousen, kwamen daar vandaan. Op 30 januari 1800 kochten de zwagers Hermann Gerhard Norp en Johann Bernd Meijer, respectievelijk 33 en 40 jaar oud, het voorhuis van een pand aan de Grootte Sloot oostzijde, richting Burgerbrug in St. Maartensbrug. Ze hadden al jaren als lappiespoep door de Zijpe en omgeving een klantenkring opgebouwd. Ze waren hier toen in de kost en bezochten lopende met de zogenoemde poepezak 2 à 3 keer per jaar hun klanten in de Zijpe en ruime omgeving.' (citaat venster 22 van het Zijper museum).

Westfaalse stoffenhandelaars, links in 18e eeuw, rechts in 19e eeuw.

Bernard Theodor, de vader van Hermann Bernard, is een van die stoffenhandelaren. Hij heeft een huis in Oudesluis waar hij een deel van het jaar woont. Hermann Bernard kan met zijn vader meegereisd zijn naar Zijpe, maar is verder bekend als koopman in Berge. Zijn vermogen laat hij deels door zijn vader beleggen. Zo ook het bedrag dat geïnvesteerd is in de woning van Cornelis Zeeman. Of deze redenering juist is, is na te gaan door de hypotheekakten uit 1825 en 1827 in het Regionaal archief van Alkmaar te raadplegen.

Het lijkt er op dat een stoffenhandelaar uit Duitsland de basis heeft gelegd voor het later onder de naam Zeeman ontstaan van een internationaal textielconcern.